

Oslolotý předplátek s poštou: 8 zl. 30kr.
Listy s předplatky posílají se franco
pod adreßou: „An die Expedition der
„Slov. Nov.“ in Wien.
Do Hláskníka přijímají se oznamy
všeho druhu; za řádek drobného písma
třikráte otisknutý, platí se 14 kr. Za
jedno každé oznámení kolek 80 kr. rak. š.

Listy k redakci hlavního listu posílají
se pod adreßou jmenovaného redaktora;
Josefstadt, Glacis, 210.
Dopisy, pro „Světozor“ určené, buď
tež adreßovány na jeho redaktora Herm
Jirečka; Wieden, Wohllebengasse 69
Z jakýchkoli důvodů úskem nevyšlé
dopisy redakce opatrovatí nemůže.

SLOVENSKÉ NOVINY.

Cís. 77.

Ve Vídni, v úterek dne 3. jul.

1860.

■ Přiloženo jest číslo 13 „Světozoru.“ Red.

Díl úředný.

Nejvyšším rozhodnutím Jeho c. kr. apoštol. Veličenstva byli vyzna-
čeni: kapitán kupecké lodi Jan Visin, k uznání zásluh, jenž sobě v 8-leté
plavbě v mimo-evropějských vodách o rakauské námořnictvo vydobyl, čest-
ným bílým práporcem námořským a křížem rytířským řádu Františka Jo-
sefa; nynější ale kapitán kupecké lodi a bývalý pisar v čas oné plavby, Fr-
Bellavita, zlatým záslužným křížem.

Hodnost c. kr. komorníkův obdrželi: titulární dvorský sekretář gr.
Jind. Vilczek a odborový radce v ministerium financí gr. Gust. Vilczek.

U metropolitánské kapituly v Kaloči byli jmenováni: Mar. Klassa-
novič kustosem; Jos. Kováč proboštem *Sti Pauli de Bács*, Ant. Bara-
novič kathedr. archidiakonem; Jan Antunovič báběským archidiakonem;
doktor Mich. Kubinsky kanonikem a tiskovým archidiakonem; naposledy
Frant. Lichtensteiger kanonikem a spolu vrchním škol dozorcem v ar-
ciadiěcesi kaločské.

U kathedr. kapituly v Rožňavě byli dále jmenováni: Mart. Marko-
vič kantorem, Alex. Gromer kustosem; titul. probošt, vice-archidiakon a
farař Jan Sztrakay skutečným, naposledy pak farař Ond. Klukovsky
čestným kanonikem.

Em. Pribe k, radní stolič. saudu v Zalaegerszegu, byl na svau pro-
sbu státným zástupcem, a sice s podržením hodnosti, u stoličného saudu v
Szegszárdu jmenován.

Díl neúředný.

Rakausko.

Ve Vídni, dne 2. jul. Jeho Velič. císař pán dojel dnes ráno z
letohradu Laxenburgu do Vídne a ráčil před pol. v cis. dvorském
hradu v městě početné audience udíletí. Mezi čelnějšími, audienci
obdrževšími osobami byli: c. kr. internuntius u tureckého dvoru p.
podmaršal barón Prokesch-Osten a bývalý správce vlády zem-
ské v Bukovině gr. Rothkirch. — Jeho kr. Vysost, vojvoda brun-
svický, odebral se do svých zemí zpátkem. — Jejich Excell. polní
zbrojmistr rytíř Benedek a charvatský bán podmaršal J. Sok-
čević opustili počátkem týdne Vídeň, odebravše se na místa svých
úradů. Poslednější hodnostář přijal po čas meškání svého ve Vídni
skvělé charvatsko-slavonské vyslanstvo, v jehož čele nejdůstoj.
p. biskup Strossmayer nového bána vřelými slovy v jazyku ma-
teřském pozdravil, na čez i světlý bán charvatský odpověděl, že
sobě za vzor působnosti slavných předchudců v hodnosti bána,
jmenovitě slavného bána Jellačiče vezme, a vyslovil spolu naději,
že charvatsko-slavonský národ na vzdor těžké době i pod jeho
správou skvělé cnosti své zachová. — Minulau sobotu o polední
byla u cis. kr. ministerium zahraničných věcí podepsána smlauva,
která se na založení podmořského telegrafu z Dubrovníka (*Ragu-
sa*) přes Korfu do Alexandrie v Egyptě vztahuje; předpokládané
stvrzení (ratifikace) smlauvy stane se později. — K nastávající
1865 roku 5-stoleté památce založení university vídeňské zřídil se
při schválení vys. ministerium kultu a vyučování zvláštní výbor,
jenž přípravy dělati má, aby se spomenutá slavnost časem svým
tak odbývatí mohla, jako to vážnost university a sídelního města
říše rakauské vyhledává. — Výročné zkaušky na c. kr. polytech-
nickém ústavu toho týdne se počaly a budau přes celý jul. trvati.

— Z Prahy a Brna došly sem vyslanstva tamních obchodnicko-prů-
myslových komor, aby u nejvyš. trůnu prosby o zřízení zvláštního
ministerium obchodu složily. — K pracem rozebrání prozat. mostu
přes rameno Dunajo v sausedství hlavní celnice dneska se přikro-
čilo, pročez i spojení na železnici mezi oběma nádražími na čas
přestalo. — Velký vojenský sklad v příkopě města u korutánské
brány byl tyto dni konečně vyprázdněn, jelikož se co nejbliže dle
plánu rozšíření vnitřního města zboriti má; před korutánskými
bránami byla také koncem pomínulého měsíce kolodráha vyměře-
na, která vůkol města povede. — Doba kaupelů v tekuté vodě nej-
vyššího výročitého stupně dosáhla; i budiž tu mimochodem spo-
menuto, že se ve Vídni 26 rozličných kaupelů nalezá, mezi nimi
6, v nichžto se mládež plování vyučiti může. — Včerejšího dne
jelo zase přes Vídeň 40 irských dobrovolníků do Tersti, odkudž
se přes Jakýn do římské služby odeberau.

° V Praze, dne 1. jul. (*Praž. Nov.*) Jeho Velič. císař Ferdí-
nand ráčil pautnickému kostelu matky Boží na Svaté Hoře 400 zl.
nejmilostivěji darovati. — Sbor professorů filosofické fakulty vy-
volil p. prof. doktora Rob. Zimmermanna za děkana pro budau-
cí škol. rok. — Akademický senát university basilejské zaslal na
pražskou universitu pozvání, aby se v slavnosti čtyrystaletého trvá-
ní university v Basileji zúčastnila. — Parník „Bodenbach“, jelikož
se mu plavby do Stromovky dobře daří, bude nyní jezdití také po
Vltavě nahoru. — Dne 6. 7. a 8. aug. bude letošní valné shromáždění
české lesnické jednoty v Chomutové. — V Plzni se v pora-
dách městské rady pilně vyjednává o založení česko-německé vyš-
ší realné školy; snad že se škola již v budaucím školském roce
počne stavěti.

Ze Záhřebu, dne 1. jul. Následkem prosby, kterau tyto dny
obecná rada města k nejvyš. místu upravila, aby dva, nedávno
trestným způsobem k vojsku odvedení žáci tamního gymnasium
propuštění byli: došla právě z Vídne radostná zpráva, že zakroče-
ním Jeho Excell. bána Sokčeviče spomenutí mladíci hudaui moci
zase svoje studia konati. — Hraníčarský chlapec z Rudopolje,
Miko Ivanišević, naleznu v poli poklad zlatých a stříbrných
mincí; zlaté náležely k republice benátské, stříbrné pošly z min-
covny patriarchy v Aquileji; prvnějších bylo 20, stříbr. 775. —
Právě vyšel přehled 701 darův, obětovaných k dobročinné lotterii
ve prospěch nuzných obyvatelů charvatských.

V Tersti, dne 2. jul. Dle „Triest. Ztg.“ c. kr. generál kon-
sul v Palermě už 19. jun. to město opustil.

Dopisy.

(*P*) Z Hořehroní zylonského, dne 28. jun. Pospícháme vct.
obecenstvu sdělití zprávu o výsledku distr. sboru, který se včera
dne 27. jun. v Břežně odbýval. Počet vyslanců ze všech seniorátů
prešpurské superintendence, vyjmauc Novohrad, byl znamenitý a
hlavní, všeobecně zajímavá ustanovení jsau tato: Při otevření hla-
sovacích listin na úrad superintendenta padlo na stranku dh. pána
Karla Kuzmányho, c. kr. professora ve Vídni 66 hlasův, o proti
18, větším dílem za dh. p. Mich. M. Hořžu hlasovavším; za su-
perin. dozorce vyvolen velkom. c. kr. baňský radce p. Ferd. Lan-

derer v Štávnici. Ustanoveno tam dále: že se odstaupení některých organisovaných sborů, co do dalšího trvání organisované superintendence přešpurské, v ohledu brati nemůže, poněvadž ono na mnoha místech buď bez vědomí celých sborův oznámeno, buď všelijakým mámením lidu způsobeno, anebo právě pohrůžlivým způsobem vynuceno bylo; i má se bez odkladu vyslanstvo duchovního i světského stavu vybrati do Vídně, aby u nejvyš. místa ponížené prosby složilo v ten smysl, aby přešpurská superintendence na základu nejvyš. patentu organisovaná zůstala a v tomto zřízení další kroky k oposlání gener. konference a synody zavesti mohla. — Rokování konalo se v nejlepší pořádku a pokoji.

Cizozemsko.

Telegrafické zprávy.

V Londýně, dne 2. jul. Dnešní *Times* oznamuje, že strany nové ruské půjčky ve středu rozhodnuto bude; ona že od zajednání amsterdamských závisí. — „*Mor. Post*“ se domnívá, že povolnost neapolského krále Garibaldiho k urychlení annexe pohne.

V Paříži, dne 2. jul. Vojvoda z Grammontu, bar. Talleyrand a Beneditti jsou vele-officiry čestné legie jmenováni.

V Turíně, dne 1-ho jul. Svatý otec obmyšlí koncessie učiniti. Dne 27-ho jun. držel za 4 hodiny trvavší konferenci s kardinálem Antonellim, Lamoricierem, Merodem a vyslancem rakouským. — Zdejší (sardinská) vláda že vzhledem na neapolitanské návrhy uzavřela, je ani nepřijati, ani neodvrhnutí, ale protahova-

ti. — Jednatel Garibaldiův, Bertani, že s domem Belinzaghi strany půjčky 45 mill. lir vyjednává.

Francauzsko. V Paříži, dne 1-ho jul. Zítří v pondělek bude se slavnostný pohřeb někdejšího vestfalského krále, prince Hieronyma, velmi slavnostně odbývati; mrtvé tělo jest od čtvrtku 28. jun. veřejnému ohlédání vystaveno. Celá posádka bude po městě v čestných rádech rozestavena; správu slavnosti císařský minister ceremonii povede, útraty ale pohřbu saukromá císařova pokladnice ponese. — Včerejší „*Mor. Post*“ nemalý pozor v Paříži na se obrátila s depeší, že francauzské loďstvo u Neapolu bezpečyby činně vystaupí, pakliby kr. neapolská vláda dosti učinění za urážku císař. vyslance odepřela.

Italia. Z Neapolu došly velmi povážlivé zprávy o vypuknutí krvavých nepokojů, jenžto se dle běhu věcí v Italii snadně předvídati daly, tak že císař. francauzský vyslanec Brennier (srov. čís. 73) v depešech svému dvoru poslaných „skoré vypuknutí“ revoluce předpovídal. Na kolik z dosavadních zpráv o běhu věcí saudití možno, udaly se krvavé nepokoje tímto způsobem: Dne 26-ho jun. byl v Neapolu všude na veřejných budovách vytažen praporek italský, znakem toho, že se vyhlášení konstituce stalo a že o národní alianci s Piemontem jednáno bude. Tyto ale koncessie z jedné strany revolučnou stránku neuspokojily, z druhé pak strany tu částku obyvatelstva urazily, kteráž o liberalných koncessiích, obzvláště v nucenosti vydaných, nic znati nechce. Tak se už 27. jun. povážlivé kvašení v městě projevilo, v němžto francauzský

Život a příroda.

* *Obširnější zprávy o kométě, toho času viditelné.* O kométě, která se od jednoho týdne na obloze krajin evropských objevila, kromě c. kr. vídeňské hvězdárny už také z jiných stran více zajímavých zpráv došlo, z nichž tento stručný výtah podáváme. V čas prvního pozorování dne 26. jun. zdálo se jádro kométy co hvězda třetí velikosti, ocas (chvost) ale protahoval se prsto hore k sauhvězdi velké medvědice (*Ursa major*; slov. voz); samé místo, kde kométa stála, bylo na pomezí sauhvězdí vozára, bližencův a ostrovida. Délka ocasu kométy činila do 10 stupňů, coby se asi 20-kráté vzaté šířnosti plného měsíce vyrovnalo. — Už dne 27. jun. zdálo se jádro kométy co hvězda velikosti první a kdyby právě nastalé světlo měsíce v první čtvrti nebylo překážku činilo, jistě by nová kométa všeobecnou pozornost, jako Donátova roku 1858, byla na se obrátila. Světly ocas byl na dvoje rozčesnutý, ke konci něco nakloněný; pravá částka ocasu jest, co se oku neozbrojenému co celý ocas představuje. Pohybování kométy k jihu jest velmi rychlé, tak že tedy sotva dočká, aby po splnu měsíce, v tmavějších večerech v největší velikosti své pozorována býti mohla. Z dosavadních pozorování jen tolik vysvitlo, žeby cesta kométy po obloze velmi podobná byla očekávané letos kométě císaře Karla V. od roku 1556, pakliže přisluní nové kométy (*perihelium*, t. j. místo, kdež na své pauti po obloze nejbliže k slunci stojí) počátkem julia připadne. V tomto pádu, žeby totiž přisluní kométy teprv nastávalo, bylaby naděje, že se krásný úkaz protáhne do té doby, kdež po splnu měsíce tmavější, pozorování na menší tělesa nebeská příznivé noci nastanou. Kdoby tyto dni, 3 do 5 jul. kométu okem neozbrojeným pozorovati chcel, tomu tento návod k snadnějšímu vyhledání v čas plného měsíce dáme: kdo se asi o 11 hod. obrátí k severu, vidí hluboko na obloze dvě snadně v oči padající hvězdy, z nichžto větší — hvězda velikosti první — jest *Capella* v sauhvězdi vozára, druhá na levo, patrně menší, jest hvězda literou β v tomže sauhvězdi poznačená. Protáhnemeli v myslí prostou čáru od hvězdy *Capella* přes tu menší β na levo, a sice tak aby asi 4-kráté delší byla, nežli vzdálenost hvězdy β od *Capelly*: dostihneme zrakem kométu, která tedy hluboko pod 4 hvězdami velké medvědice (vozu) státi bude. O rychlosti pohybu kométy nechať svědčí, že od 22. jun. co v Utrechtu pozorována byla, do 27. jun. tedy za 5 dnů přeběhla od západu k

východu (téměř paralelně s *aeqator-em*) $7\frac{1}{4}$ stupně, t. j. délku, kterau by asi širokost 15 plných měsíců vyplnila. — O výsledku hvězdářských účtů, jenž se na oběh a jiné vlastnosti kométy vztahovati budau, nezameškáme svým časem zprávu podati.

* *Tak se vodí našim rodákům „po světě“!* Asi přede 2 roky byl mimořádnou pozornost na se obrátil process, u císař. kr. krajského saudu v Korneuburgu proti Ther. Braun-ové, vdově ranhojiče téhož jména zavedený, proto, jakoby svou mladou, pěknou dceru byla utrychem (arsenikem) otráвила, aby značnou, na život její ubezpečenu summu peněz obdržeti mohla, což se i po smrti ubohého dívčete stalo. Příčiněním té ubezpečovací jednoty byl process hrdelný zaveden; a však Ther. Braun pro nedostatek důvodů z obžalovanosti propuštěna byla. Od té doby žila ve Fünfhausu blízce Vídně. Před krátkým časem opustila neočekávaným způsobem svoje obydlí a pronájemník toho bytu hnedky pozoroval, že jemu perly se zlatou spinkou v hodnotě 150 zl. odnesla. Dokud se vyšetřování strany té krádeže konalo, obdržel oškozený majitel, a o z rukau vlastního bratra Ther. Braun-ové, odcizený klenot zpátkem. O způsobu, jako se perly do její rukau dostaly, udává znovu uvězněná Braun-ova tuto povídku. Před nedávném že došla do vesnice Statze, aby se na hrobu své dcery pomodlila. Když do hrobitova vstoupila, že se jakýsi Slovák ukrýval u zdi kostela při hrobitově ležícího, že se potom za ní ke hrobu přikradnul a že jí odevzdal balík s prosbou, aby ho svému bratrovi doručila, kterýž ho k majiteli upraví. Potom že Slovák zmiznul a ona že jest nevinná. Ukáže se, co v té rozprávce pravda, ačkolvěk na první pohled padá v oči, že to pauhá lež bude, na útraty poctivosti našich rodáků pronešená, jakož i následující, ještě hroznější pověst. Asi před 2 týdny zahynul u Florisdorfu jakýsi mladý muž, jménem Ign. Marburg, že totiž v noci tělo jeho vlak železničný přešel a rozdobil. Ačkoli pak více okolností pokazovalo na to, že nešťastný smřel na kolejích železnice sám hledal: přece povstala povídka, že ho jeden, při baurání hradeb města pracující Slovák zabil, olaulpil a na železnici odvekl, aby se zdálo, že náhodně smřel nalezl. Při tom že ho překvapil jiný Slovák, jehož mlčenlivost že domnělý vrah slíbenou odměnou 5 zl. kaupil. Když se ale ten slyb nevyplnil, že ten druhý Slovák společníka svého úřadům bezpečnosti co vraha oznámil a tak že se na stopu krvavého zločinu přišlo. Ale z dalšího vyšetřování vysvitlo, že i tato pověst lživá byla a že Ign. Marburg zúmyselou smřel hledal.

vyslanec Brennier (jako už telegraficky spomenuto) těžkým oloveným kyjem na ulici zražen byl. Málo za tím udeřily buřičské haufy, patrně dle jistého plánu rozestavené, současně na 12 policejních úřadů, místnosti jejich dobyly, písma potrhaly a popálily, samých pak úředníků povraždily. Tak se vidí, že vláda v prvním okamžení ducha přítomnost ztratila, když těmto ukrutnostem nepřekazila; teprv později a po krutém boji podařilo se povstalce rozehnatí a pokoj zavesti, který dne 29. jun. ještě trval. — Následkem těchto událostí vdova královna s princeskami dcerami dne 28. jun. do pevnosti Kajety (*Gaeta*) odjela; král zůstal v městě. K udržení pořádku byl stav obleženosti vojenské prohlášen a městská stráž (*guardia civica*) zřízena. Nové ministerium stojí pode správou Spinelliho, který už roku 1848 liberální ministerium řídil. Prohlášenou konstituci vypracoval stříc králův gr. Aquila, a sice dle vzorce nynější francouzské ústavy.

Z Turína, dne 29-ho jun. Ve sněmu se pořad o návrhu nové půjčky 150 mill. fr. rokuje. Ve veřejším sedění tázal se Cabella: zdalíž ta nová půjčka k zapravení dluhův a či „pro možné pády“ sdivhnuta bude? Spomenutý vyslanec hlasoval za půjčku, pod výminkou, aby sardinská vláda politiku od Francouzsku neodvísala následovala, co bezpochyby tolik znamenati má, aby půjčku k podpoře italské revoluce obrátila. Vyslanec Sartorelli na prosto žádal, aby se vláda „v čelo nynějších pohybů postavila,“ že jen tak za půjčku hlasuje; Guerazzi též radí vládě, aby „křivou politiku opustila a ponuknuté spojení Sicílie přijala; jestliby se to ale jinaké státi nemohlo, aby obmyslenou alianci s Neapolem odmrštila, v pádu pak potřeby ozbrojené proti Rakausku, Římu a Neapolu povstala.“ Z toho vysvítá, jakový duch v komoře sardin-

ského sněmu věje. Naposledy komora sněmu návrh půjčky v summě 150 mill. fr. 215 o proti 3 hlasům schválila.

Z ostrova Sicílie se oznamuje, že sbor povstalců pod plukovníkem Turrem už k Messině dorazil. — *Unione* sděluje zprávu, že následkem dekrétu diktatorova všechny kláštery řádu Jesuitův a Liguorianů na ostrově Sicílii jsau zrušeny a statky jejich ve prospěch důchodů zemských vtáhnuty. — S náměstníkem diktatora Garibaldiho, knížetem Torearsa, i dva jiní ministři revolučné vlády z úřadů vystaupili, co na nesvornost mezi povstalci pokazuje. — Obecenská rada města Palerma udělila známému francouzskému spisovateli, Alex. Dumasoovi, který se nyní tam sdržuje, právo čestného měšťanství. — Následkem přísného popisu z celého ostrova 20.000 mužů k vojsku odvedeno bude, kdež spomenuti sluší, že v Sicílii od roku 1848 ze strany kr. neapolské vlády žádného brání k vojsku nebylo, jen aby se tím obyvatelstvo nerozhořčilo. — Od 30. máje do 12. jun. bylo v Palermě ze zboření domů, následkem bombardování města povstálých, 573 mrtvých, poloshnilých těl vytaženo.

Německo. V Berlíně, dne 1. jul. Dnešní „Preuss. Ztg.“ sděluje obšírný článek o vnitřní politice rakauské asi v tento smysl: Prusko že radostně vítá každý krok, od cis. rakauské vlády k rozvíti vnitřního života učiněný; čím více totiž Rakausko na této cestě vnitřního rozvíjení k Prusku se sblízuje a čím více zájmy (interessy) obau stálů přestávají sobě býti odpornými, tím méně že se bude odpor obau velevlád, u německého spolku proti sobě postavený pozorovati. — To jisté číslo „Pr. Ztg.“ u sděluje odpověď prince regenta na adresu gr. Stollberga a společníků, kteříž obmezení židovstva v oboru vykonávání práv stavovských zá-

Průmysel a hospodářstvo.

* 0 vyhubení žravých kobylek. Požehnané roviny dol. zemské upadly od několika roků do nebezpečí, našemu pokolení jen z pověstí známého, že se totiž nepočtená hejna žravých kobylek (šarance, šášek) objevily, a uloživše záhubná vajíčka do půdy našich krajů, z roka na rok se více rozmnožují, tak že už letos mnohé, hojnými úrodami pokryté chatary hmyzu tomuto v obět padly. Hodnověrně se nám tyto dni pisalo, že se jednotlivé kusy a menší roje záhubného hmyzu tohoto už na dol. Považí, jmenovitě okolo Sereďi a Trnavy objevily a tak jest se co obávati, aby se žravé to plemeno také v našich krajích neuhnázdilo, jmenovitě následkem poslední levné zimy, která neměla trvanlivějších mrazů, k vyhubení vajíček potřebných. Pakliže tedy ze všech stran co nejdůrazněji proti kobylkám, kdekoli se ukážau, zakročeno nebude: hospodářstvo naše budaucího roku ještě většímu nebezpečí v ústřety půjde. — Tož jest příčinou, že opovaze a způsobu vyhubení toho hmyzu také v našich listech na krátce promluvití chceme. Z dějepisu známo jest, že žravé, čili putující kobylky (*Gryllus migratorius*) už za doby Faraonů (králův) egyptských tamní kraje hubily a že více století potřebovaly, dokud se z Afriky do jižních částí Evropy dostaly, kdežto se vždy víc a více rozmáhaly; a však zůstaly na tyto kraje, jihovýchodní Turecko a Rusko, tak obmezeny, že více lidských pokolení pominulo, dokud se hejno kobylek v některé z krajin střední Evropy zjevilo. Za našeho věku jest ale nebezpečí mnohem bližší, poněvadž se kobylky u nás v Uhrách, jmenovitě na močaristých laukách jezera neziderského (na tak zvaném *Hánság-u*) udomácnily, odkud se vždy dále a dále rozšiřují. — Krátký nástin života hmyzu tohoto jest následující: kobylka klade svoje vajíčka výlučně do mrvivé země, na 2 nebo 3 palce hluboko v podobě malých chlaupků, z nichžto každý 50 do 60 vajíček obsahuje. Vajíčka tato jsau do hromady spojena mizkou, z těla kobylky pošlou, která časem svým stvrdne, ve vodě se neroztopí a tak tedy vajíčka hmyzu v čas chladných dešťův a od mrazů chrání. Z těchto vajíček vylíhne se následujícího roku kobylkový nekřídlatý chrobák (larva), který se tedy na jiné místo jen těžko lezením přemává; on roste za dva měsíce až naposledy po úplném zrůstu těla v běhu měsíce jul. i křídla a tím

podobu dokonalé kobylky obdrží. A tato jest polním úrodám nejvíc nebezpečná. (Konec bud.)

* * Minulého pátku na den sv. Petra Pavla byla u Stupavy radostná banická slavnost. V horách totiž v sausedství stupavského zámku přišlo se na ložiska výborné břidlice čili sířfu, t. j. načernastého kameně, který se velmi snadně na tlapky rozštěpovati a ku pokrytí budov potřebovati dá. Bohatá ložiska kaupila c. kr. francouzská železničná společnost a otevřela tam 4 baně (doly), jenž minulého pátku slavnostně byly vysvěceny. Časem svým bude počet dělníků na 800 rozmnožen; aby se pak hojně zásoby kameně snadněji k železnici dostati mohly: bude prý železnice od Stupavy do Nové Vsi u Děvína pro koňskou sílu vystavena.

* * 0 znamenitém pokroku ovocinařství v zemi české přinesly „Praž. Nov.“ od 30. jun. obšírnější zprávu, z nížto následující povšechně zajímavé dátky vynímáme: v Čechách se nalezá toho času 1.497 ovocných školek a 366.923 ovocnými stromy; v pominulém 1859 roku rozmnožil se počet školek s 61 a stromův ovocných o 66.804. Vše ch stromův ovocných je v Čechách 14 mill. 116.705, tak že v celé krajině na každé □ míli průměrně 15.636 ovocných stromů roste. Mezi jednotlivými ale kraji českými vzhledem na počet ovocných stromů znamenitý rozdíl panuje; nejvíce totiž ovocných stromů má kraj plzeňský 36.649 na každé □ míli, nejméně kraj chebský, jen 4.951 na □ míli průměrně. Roku ale 1859 v Čechách na každé □ míli o 819 stromův ovocných více rostlo, nežli v roku pominulém.

* * C. kr. kapitán p. Pistotník, od pěšího pluku „bar. Procházka“ čís. 7, vynalezl dle posledního čísla „vojenských novin“ pušku nového způsobu, která se sama od sebe nabíje, tak že bez dalšího přičinění střelce 12-krát po sobě (jedno za druhým) za minutu vypáleno býti může. Další přednosti nové zbroje jsau: že se pušky starší podoby velmi snadně v tento nový způsob proměnití dají; že se cíva pušky následkem rychlého střelení přece velmi málo zašpiní, že ramáře a jiných přístrojů k nabíjení netřeba atd.

* * Mezi vídeňské památnosti, které s novým řádem živnostenským povstaly, náleží sklep na předměstí Altlerchenfeldu, v němžto se „jako žužel“ černý muřenin co prodavač plátna a bílého oděvu osadil. Nával kupců zvláště ženského pohlaví je znamenitý, aby viděly, jako černá raka bělušský plátenný tovar přebírá.

dali; princ odpověděl, že se připuštěním židů k těmto právům, jakož i k některým úřadům, jen předpisům ústavy dosti učinilo. — „Aug. All. Ztg.“ znati chce, že princ regent císaři Napoleonovi nedávnu návštěvu v Baden navrátí, a sice potom, když panovník francouzský v ležení chalonském meškati bude; podivná tato zpráva musí pravda potvrzení dočekať.

Drobníčky.

— Z nejvyššího nařízení bude se v pověstných kaupelech v Mehadi velíkanský hostinec a lazebná dvorana stavěti, ku kterémuž cíli od c. kr. eráru 260.000 zlat. totiž pro každou budovu 180.000 zlat. jednotlivě vykázáno.

— Jeho kr. Vysost princ regent pruský v čas poslední dohlédací cesty všude dotíral na to, aby se ve školách pruských pilně k tělocviku hledělo a aby si školáci schopností turnerských (šermířských) nabyli.

— V Pišťanech bude úřad veřejného c. kr. notára ustanoven; příslušné prosby strany dosažení toho úřadu mají se v prvé polovici jul. c. kr. stoličnému saudu v Trnavě doručiti.

— Známý jihoslovanský zpěvák p. Stašič (Steger) byl od londýnského direktora Lumley-e na 3 roky s platem ročitých 4.000 lib. st. (40.000 zlat. stř.) angažován.

— Časopis *Nazione* udává, že gróf G. Pálffy v městě Viterbo sám svému životu konec učinil, a sice proto, poněvadž mu generál *De Gregorio* vězení několik dnů byl naložil.

— Doktor Görgen, správce saukromého blázince v Döblingu, kde gr. Széchényi skončil, zavčerem dne 1. jul. tento ústav svému nástupci dokt. Leidesdorf-ovi odevzdal.

— Dne 23. jun. vypuknul v Přešově záhubný požár, jemuž 23 domy s pobočnými budovami v obět padly; dne ale 26. jun. ve slovenské obci Čúváru (u novohradských hranic) 20 domů, bohužel ne-assekurovaných vyhořelo.

— Zdejší časopis „Fortschritt“ slibuje každému, kdo se od 1. jul. aspoň na čtvrtí roka k odbírání téhož listu předplatil, možnost, hlavní výhru 250.000 zlat. u lotterie uvěrné jednoty učiniti; způsob ale té možnosti že se později objasní.

— Při nedostatku veřejného života politického vrhlo se novinářstvo v Paříži na obrázky; důkazem toho jest, že letos v Paříži 40 obrázkových časopisů vychází.

Obchod a trhy.

Ve Vídni, dne 2. jul. Následkem prvých zpráv o příznivém počátku žně v Uhrách cena pšenice na obilném trhu minulé soboty o 15 do 20 nkr. klesla. Zajednáno úhrnem do 20.000 měřic; pšenice banátská loco Ráb (85½ ž) 5 zlat. bělehradská lehčí tamže (83¾ ž) též 5 zlat. marušská (85 ž) 5 zlat. 15 kr. marušská loco Mošon 5 zlat. — V žitu téměř žáden obchod a cena u přirovnání k poslednímu trhu (3 zlat. 20 kr.) neproměněná;

ječmen 2 zlat. 11 kr. oves 2 zlat. 9 kr. kukuřice 3 zlat. 68 kr. průměrné. — Seno 1 zlat. 52 kr. sláma 10 zlat. 50 kr. kopa (60 vázanic).

Na dobytčí trh dohnáno bylo minuleho týdne 1.217 kusů rozného dobytka z Uher, 1.317 z Haliče, a 107 tuzemských, úhrnem 2.641 kusů; pro potřeby jatek vídeňských zakaupeno 1.292 kusy, na venkov prodáno 849, neprodáno 500 rozných hovad. Váha jednotlivých kusů 500 do 660 ž; cena dle jakosti 119 do 165 zlat. tak že tedy cent masa připadne za 24 do 26 zlat. — Dále prodáno menšího dobytka: 1.878 telat po 15 do 27 kr. ž; 1.163 kusů veprových po 24 do 39 kr. ž; 1.300 ovec a beránů po 21 do 23 kr. ž; 138 heránků, pár po 4 do 10 zlat. dle jakosti. — Dřevo tvrdé, v polenách 3 stopy dlouhých, 21 zlat. 75 kr. měké 13 zlat. 75 kr. sáha.

V Prešpurku, dne 1. jul. Na obilném trhu minulého pátku bylo 1.880 měřic obilí, v následujících cenách; pšenice nejtěžšího zrna 5 zlat. 5 kr. žito 3 zlat. 5 kr. ječmen 2 zlat. 40 kr. oves 1 zlat. 70 kr. kukuřice 2 zlat. 70 kr. Žatva se na teplejší půdě počíná; povětrnost mírně tepla, pracem příznivá.

V Brně, dne 25. jun. Pšenice 5 zlat. 33 kr. žito 3 zlat. 37 kr. ječmen 2 zlat. 68 kr. oves 1 zlat. 75 kr.

V Lipníku, dne 23. jun. Pšenice 5 zlat. 41 kr. žito 3 zlat. 36 kr. ječmen 2 zlat. 98 kr. oves 1 zlat. 64 kr.

V Olomauci, dne 23. jun. Pšenice 5 zlat. 62 kr. žito 3 zlat. 40 kr. ječmen 3 zlat. 4 kr. oves 1 zlat. 76 kr.

V Těšíně, dne 23. jun. Pšenice 5 zlat. 30 kr. žito 3 zlat. 72 kr. ječmena nebylo na trhu, oves 1 zlat. 65 kr. zemáky 1 zlat. 80 kr.

V Praze, dne 30. jun. Na dnešním trhu bylo 3.039 měřic obilí rozličného druhu v těchto cenách: pšenice dle jakosti 5 zlat. 60 kr. do 6 zlat. 33 kr. žito 3 zlat. 20 kr. do 4 zlat. 23 kr. ječmen 3 zlat. 20 do 46 kr. oves 2 zlat. 2 do 17 kr. — Zemáky 1 zlat. 30 kr. Seno nejlepšího druhu 1 zlat. 98 kr. cent.

Odpovědný redaktor: D. Lichard.

Spolupracovník: Dr. Her. Jireček.

Hlásník.

(P—17; pr. 20. jun. T. n.)

(2—3)

Seznam knihotisků,

ienž u správy c. kr. skladu knih školských ve Vídni na světlo vyšly a v následujících cenách u prodavačů knih školských dostati se mohou:

1. Povinnosti poddaných k mocnáři svému. Pro obecné školy katolické v císařství Rakouském 6 nkr.
2. Povinnosti poddaných k mocnáři svému. Pro obecné školy evangelické 6 nkr.
3. Početnice pro školy venkovské v císařství Rakouském 23 nkr.
4. Hospodářství v obrazech pro mládež. Dle F. W. Hofmanna. Díl I. s 300 obrazy 52 nkr.
5. Hospodářství v obrazech pro mládež. Dle F. W. Hofmanna. Díl II. s 250 obrazy 52 nkr.
6. Naučení katolickým správcům duchovním v jich postavení ke školám obecným v Uhrách, Charvatsku a Slavonsku, ve vojvodství Srbském a banátě Temešském i v Sedmihradsku 6 nkr.
7. Prozatímní instrukce katolickým okresním dozorcům školním 6 ukr.

Viedeňská burza; dne 2. jul.		2. Akcie.		4. Losy.	
1. Veřejný dluh.					
A. Státný.					
Národ. půjčka; 5 proc. za 100 zlat.	79	Nar. banku za 1 kus	843	Uvěr. ústavu za 100 zlat. rak. č.	109
Od r. 1851 ser. B. 5 proc. za 100 zlat.	—	Uvěr. ústavu za 200 zlat. rak. č.	187	Dunaj. paropl. jed. za 100 zlat. stř.	100
Metalliky; 5 proc. za 100 zlat.	69	Dol. rak. eskompt. ust. za 500 zlat. stř.	573	Půjčka města Tersti za 100 zlat. stř.	—
„ 4½ proc. za 100 zlat.	62	Sever. želez. za 1.000 zlat. stř.	1876	Eszterházké za 40 zlat. stř.	83
„ 4 proc. za 100 zlat.	—	Jednoty stát. želez. za 200 zlat. stř.	259	Salmské „ 40 „ „	40
Slosovatel. od r. 1860 za 100 zlat.	95	Želez. cis. Alžběty za 200 zlat. stř. (vplac.	192	Pálfovské „ 40 „ „	37
„ od r. 1839 za 100 zlat.	125	200 zlat. stř.	126	Klary „ 40 „ „	36
„ od r. 1854 za 100 zlat.	95	Potiské želez. za 200 zlat. stř. (vplaceno	—	St. Genois „ 40 „ „	39
Komské důch. listky, za 42 lire	15	Východ. želez. cis. Františka Josefa za	—	Windischgr. „ 20 „ „	23
B. Korunných zemí.		200 zlat. stř.	—	Waldstein „ 20 „ „	27
<i>Obligace z vyvazení pozemků pošlé.</i>		Haličské žel. Karla Lud. za 200 zlat. stř.	—	Keglevich „ 10 „ „	14
Dol. rakauské; 5 proc. za 100 zlat.	92	Prešpursko-trnavské želez. I. vydání za	—	Budinské losy městské po 40 zlat.	36
Uherské; 5 proc. za 100 zlat.	72	Prešp. trnav. II. vyd. za 200 zlat.	—		
Banat. char. slav. 5 proc. za 100 zlat.	70	Buštěhradské želez. za 500 zlat. stř.	—	5. Měny (3-měsíčné.)	
Haličské 5 proc. za 100 zlat.	70	Brněnsko-ros. s prior. za 200 zlat. stř.	—	Augsburg za 100 zlat. jiho-něm. č.	108
Bukovinské 5 proc. za 100 zlat.	69	Dunaj. paropl. jed. za 500 zlat. stř.	445	Londýn za 10 lib. sterl.	126
Sedmihradské 5 proc. za 100 zlat.	69	Rak. Lloyd v Tersti za 500 zlat. stř.	—	Paříž za 100 fr.	50
Ostat. kor. zemí 5 proc. za 100 zlat.	88	Pešť-budin. most řef. za 500 zlat. stř.	—		
		3. Záložné listy nar. banku.		6. Kurs zlatých mincí.	
		6-leté, 5 proc. za 100 zlat. stř.	101	Cis. minc. dukát	6
		10-leté, 5 proc. za 100 zlat. stř.	97	Koruna	17
		12 měsíc. 5 proc. za 100 zlat. rak. č.	100	Napoleonsdor	10
		Slosovatelné; 5 proc. za 100 zlat.	88	Ruský imperial	10
				Stříbro (za 100 zlat. ražené mince)	126